

Karlova Hora Absolona a Srba opět ofsetem – a zase výtečně

Název emise: Hrad Kašperk

Den vydání: 11. března 2020

Hodnota: 27 Kč – č. 1064 (ČP)

Výtvarný návrh: Adolf Absolon

Rozměr známkového obrazu: 40 x 23 mm

Tisk: Poštovní tiskárna cenin, Praha

Druh tisku: OF; **Tisková forma:** 8x PL8

Papír: fl-an-OFF; **Náklad:** 120 tis.

Rytec FDC: Martin Srb

FDC: OTp; v barvě černohnědé

Tisk: PTC Praha; **Náklad FDC:** 3.000

Další emise přibližující naše starobylé hrady autorů Adolfa Absolona (výtvarný návrh známky, kresebné výzdoby FDC a jejího razítka) a Martina Srba (rytina FDC) je tentokrát věnována Kašperku, postaru Karlsbergu, tedy Karlově Hoře. Jde o mohutnou gotickou pevnost původně chránící okolní doly na zlato a stříbro před útoky bavorských sousedů a dohlížející na bezpečí kupců dovážejících po Zlaté stezce sůl do nedalekého města Kašperské Hory. Jak jeho název napovídá, hrad Karlova Hora založil Karel IV., a to ve čtyřicátém roce svého věku a desátém svého panování, tedy roku 1356. Mimochodem, stavba trvala pouhých pět let – o tom by se nám dneska už mohlo jen zdát (to jen jako připomínka, že více než šest a půl století přineslo pokrok v mnoha směrech, ale termínů výstavby velkých objektů se to zjevně tak úplně netýká). Karel hrad založil jako královský a jeho budoucí držitele vybavil některými privilegii, například soudní správou a výkonem hrdelního

práva v celém kraji. Královským však Kašperk dlouho nezůstal, pouhý rok po zakladatelově smrti jej jeho syn Václav použil jako splátku dluhu, a pak se tu v průběhu staletí vystřídala dlouhá řada různých majitelů. Kupodivu šlo vesměs

o příslušníky českých šlechtických rodů, i když naprostou většinu obyvatel nedalekého města Kašperské Hory i dalších měst a obcí v okolí tvořili kolonisté z Německa. Byli to většinou horníci a jejich rodiny, kteří sem začali přicházet za obživou za posledních Přemyslovců. Jejich přílivu vděčí za rychlý rozkvět Kašperské Hory, povýšené Janem Lucemburským z malé hornické osady na svobodné horní město, dodnes se pyšnicí nejstarším doloženým městským znakem v Čechách. Město se počátkem 17. století dokonce stalo majitelem samotného hradu, jehož obranný význam postupem doby poklesl. Na konci třicetileté války jen těsně unikl zániku, když bylo nařízeno zbourat řadu hradů v království (šlo zjevně o snahu Habsburků předejít případnému odboji, vlastně obdobnou, jako když v Paříži o tři století později nechala vláda zalít dlážděné ulice a chodníky asfaltem, aby z kamenných kostek nemohli demonstrovat studenti stavět barikády). I tak byl ale hrad poškozen, okolním obyvatelům totiž dlouho sloužil jako zdroj stavebního materiálu. Na lepší časy se začalo blýskat až v době národního obrození, kdy

romantizující literatura přitáhla pozornost veřejnosti k tajemným starobylým hradům. Jako v jiných případech, i na Kašperku byly zahájeny záchranné práce, a snahy o rekonstrukci pokračují vlastně dodnes.

Jako každý správný starý hrad, i Kašperk má svá tajemství, například o zlatém pokladu, který tu před švédským vojskem měli ukrýt velhartičtí měšťané. Švédové je prý ale povraždili, a tak nikdo neví, kde jej vlastně ukryli. V jedné z hradních věží se mají ozývat tajemné kroky a občas tu lze dokonce zahlédnout démona-strážce. To nám ale nemůže zabránit, abychom tenthle nejvýše položený královský hrad v Čechách navštívili. Je z něj nádherný výhled na okolní husté šumavské lesy (někdy se dokonce nacházíte až nad mraky), a když se trefíte do doby konání některé ze zdejších častých kulturních akcí, můžete si tu užít i dobrou zábavu. To všechno ale samozřejmě až v blíže neurčené budoucnosti, protože hrad je nyní v důsledku pandemie pro veřejnost uzavřen. Prohlédnout si ale můžete alespoň jeho dobře vedené webové stránky www.kasperk.cz, na nichž se o historii i současnosti hradu dozvíte mnoho zajímavého. A když už si sem naplánujete výlet, nezapomeňte do něj zahrnout i návštěvu jednoho z nejméně měst u nás, nedalekého Rejštejna, původně Bohatého Kamene (Reichenstein), který má pouhých 250 obyvatel! Je to jen kousek od Kašperských Hor, jejichž součástí kdysi býval, a které do plánu výletu samozřejmě taky patří.

Adolf Absolon na známce hrad ukazuje shora, takže dobře vidíme jeho mohutné dvě věže i celý půdorys orávaný šumavskou krajinou, o níž tak poutavě psal Karel Klostermann, který část života strávil v Kašperských Horách, umístil sem děj řady svých povídek a románů a má zde i pomník. Známka je pojata naprosto minimalisticky, což je mi sympatické. Jde v podstatě o obraz, nepatrně zamlžený, jak to na drsné Šumavě bývá, do nějž jsou decentně, ale dostatečně výrazně zakomponovány nejnужnější texty – název hradu, nominální hodnota a jméno autora; název státu je připojen vedle. Když se na známku podíváte, musíte uznat, že Absolon „to má v ruce“, s minimem prostředků dosáhl maximálního účinku.

Ze stejné strany, ale z jiného úhlu a tentokrát z pohledu je hrad vyobrazen na kresebné výzdobě obálky dne vydání, v jednoduché a předloze dobře sloužící rytině Martina Srba. Jednoduché je i razítko, na němž je hrad zobrazen z boku a v němž je jako domicil správně uvedena nejbližší pošta – Kašperské Hory. Dvojice drobných kladívek připomíná zdejší slavnou hornickou minulost, díky níž hrad Karlova Hora před více než půl sedmým stoletím vznikl (za dva roky si připomeneme 666 let od jeho založení – to bude dobrá příležitost přesvědčit se, co je pravdy na pověstech o zdejších démonech a strašidlech, o nichž píše například Jaroslava Voráčková v knížce Skřítkové pod Kašperkem).

Na závěr ještě pochvala Poštovní tiskárně cenin a jejím pracovníkům. Známku i FDC zhotovili vzorně a mně je líto, že jde o jednu z posledních emisí, které zde vznikly. Ale nic zkrátka netrvá věčně, tedy ani tisk známek v PTC, a nám nezbyvá než doufat, že si Česká pošta po více než půl století zajistí výrobu jinde, a stejně kvalitně. Jí i nám filatelistům (ale vlastně všem uživatelům našich poštovních známek) v tomhle směru samozřejmě FB